

ĢENERĀLADVOKĀTA DAMASO RUISA HARABO-KOLOMERA

[DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER] SECINĀJUMI,

sniegti 2005. gada 20. oktobrī¹

1. Eiropas Kopienų Komisija saskaņā ar EKL 226. pantu ir vērsusies Tiesā ar prasību pret Austrijas Republiku, ar kuru tā lūdz Tiesu atzīt, ka šī valsts ir nepilnīgi un nepareizi transponējusi Padomes 1989. gada 12. jūnija Direktīvu 89/391/EKK par pasākumiem, kas ieviešami, lai uzlabotu darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību darbā² (turpmāk tekstā — “Direktīva”).

I — Direktīva

3. Aizsardzība darba vietā tās veselumā ir sociāls mērķis, kā tas izriet no Eiropas Savienības Pamattiesību hartas, kas pasludināta Nicā 2000. gada 7. decembrī³, 31. panta 1. punkta, kurā atzītas jebkura darba ņēmēja tiesības “uz veselībai nekaitīgiem, drošiem un cilvēka cieņai atbilstīgiem darba apstākļiem”⁴. Bet tā ir arī nenovēršams ekonomiskas dabas pasākums, kurš — tā kā tas ietekmē ražošanas izmaksas — norāda, ka visās dalībvalstīs būtu jāpieņem līdzīgas prasības⁵.

2. Austrijas Republikai konkrēti tiek pārmests, ka tā nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar minētās Direktīvas 2. pantu, 7. panta 3. punktu, 8. panta 2. punktu, 11. panta 2. punkta c) un d) apakšpunktu, 13. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktu, kā arī šīs Direktīvas 18. pantu.

4. Šajā kontekstā ar Direktīvu tiek izveidots tiesiskais regulējums Kopienų risku novērša-

1 — Oriģinālvaloda — spāņu.

2 — OV L 183, 1. lpp. 17. pantā grozījumi ir izdarīti ar 2003. gada 29. septembra Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1882/2003 (OV L 284, 1. lpp.), bet šis apstāklis neietekmē konkrēto lietu.

3 — OV C 364, 1. lpp.

4 — Šis pats teksts ir ietverts Līguma par Konstitūciju Eiropai II-91. pantā (OV 2004, C 310, 1. lpp.).

5 — Nelaiemes gadījumu darba vietā skaita samazināšana, sedzot attiecīgu profilakses metožu ieviešanas izdevumus, nostāda nelabvēlīgā situācijā tos uzņēmumus, kuri atrodas valstīs, kuru likumdošana neparedz augstākus aizsardzības līmeņus.

nas modelim un turklāt tiek atļauts pieņemt citas direktīvas, it īpaši tās pielikumā uzskaitītajās jomās⁶.

pienākumus un atbildību, nodalot darba devējus un darba ņēmējus⁷.

5. Viena no Direktīvas raksturīgākajām iezīmēm izriet no tās piemērošanas jomas, kas ir vispārīga, ņemot vērā, ka saskaņā ar 2. panta 1. punktu Direktīva attiecas “uz visām valsts un privātās darbības nozarēm (rūpniecību, lauksaimniecību, tirdzniecību, pārvaldi, pakalpojumiem, izglītību, kultūru, izklaidi u.c.)”, ja vien saskaņā ar tā paša noteikuma 2. punktu “dažu valsts dienestu darbības īpatnības, piemēram, bruņotajos spēkos vai policijā, vai kādā īpašā civilās aizsardzības dienestā piemītošās īpatnības nav kļajā pret-runā ar to”, ir nepieciešams sekot, lai darba ņēmēju drošība un veselība tiktu nodrošināta atbilstoši minētās Direktīvas mērķiem.

6. Otrā Direktīvas raksturīga iezīme, kura jāpasvīt, izriet no fakta, ka tā precīzi nosaka

7. Uz darba devējiem attiecas vispārējie (6. pants) un specifiskie (7.–12. pants) pienākumi; pēdējo starpā jāmin šādi:

— Saskaņā ar 7. pantu darba devējs norīko “vienu vai vairākus darba ņēmējus, lai tie veiktu darbību, kas saistīta ar aizsardzību pret arodrisku un tā novēršanu uzņēmumā un/vai iestādē” (1. punkts) tādā veidā, ka, ja “šādus [...] pasākumus uzņēmumā un/vai iestādē nevar organizēt kompetenta personāla trūkuma dēļ, darba devējs iesaista kompetentus dienestus vai personas no malas” (3. punkts).

— Attiecībā uz “pirmās palīdzības, ugunsdzēsības un darbinieku evakuācijas pasākumiem” 8. pants nosaka, ka tie “veic

6 — “Darba vietas; — Darbā lietotais aprīkojums; — Individuālās aizsardzības līdzekļi; — Darbi, kurus veic ar displeja palīdzību; — Smagu priekšmetu pārvietošana, kas apdraud jostas skriemeļus; — Pagaidu un pārvietojamie būvlaukumi; — Zivsaimniecība un lauksaimniecība”.

7 — Pēc Lozano Lares, F. “El marco jurídico comunitario de la seguridad y de la salud laboral” Cruz Villalon, J. un Perez del Rio, T. kopīgā izdevumā *Una aproximacion al derecho social comunitario*, Technos, Madride, 2000. 85. lpp., pat ja Direktīva adresēta dalībvalstīm, tā attiecas uz darba devējiem un darba ņēmējiem, kuri ieņem pasīvu un aktīvu lomu profesionālo risku profilaksē.

vajadzīgos pirmās palīdzības, ugunsdzēsības un darbaņēmēju evakuācijas pasākumus, piemērojoties uzņēmuma un/vai iestādes darbībai un lielumam, kā arī, ņemot vērā citu personu klātbūtni”, “nodibina vajadzīgos sakarus ar dienestiem no malas” (1. punkts) un, ņemot vērā šo pienākumu, “[..] norīko darbaņēmējus, kas vajadzīgi, lai veiktu” iepriekš minētās palīdzības darbības (2. punkts).

2. punktā, un darbību, kas minēta 7. panta 1. punktā⁸;

c) ziņas, kas minētas 9. panta 1. daļā⁹ un 10. pantā¹⁰;

[..]”.

- Direktīvas 11. pants ir par konsultācijām un darbaņēmēju līdzdalību, 2. punktā nosakot, ka “darbaņēmēji vai darbaņēmēju pārstāvji, kas īpaši atbild par darbaņēmēju drošību un veselības aizsardzību, saskaņā ar valsts tiesību aktiem un/vai praksi pietiekami piedalās vai arī darba devējs tos laikus konsultē jautājumos, kas skar:

8. Lai atvieglotu šos pienākumus, no algotā darbinieka tiek prasīts ievērot vispārējo pienākumu atbilstoši 13. panta 1. punktam “saskaņā ar viņam mācīto un darba devēja instrukcijām cik iespējams rūpēties pašam par savu un par to personu drošību un

[..]

8 — Direktīvas 7. panta 1. punktā paredzēts izvēlēties darbaņēmējus, kuri veiktu aizsardzības un profesionālo risku profilakses darbības; tāpat iepriekš citētajā 8. panta 2. punktā noteikts pienākums norīkot personas, kuras praktiski nodarbošies ar pirmās palīdzības sniegšanu, ugunsdzēsību un evakuāciju.

9 — Direktīvas 9. pantā ar nosaukumu “Dažādi darba devēju pienākumi” pēdējiem paredzēts pienākums: “a) iepazīties ar darba drošības un veselības riska novērtējumu, tostarp tā, ar ko saskaras darbaņēmēju grupas, kas pakļautas īpašam riskam; b) lemt, kādus aizsardzības pasākumus veikt un, ja vajadzīgs, kādus aizsarglīdzekļus lietot; c) glabāt to nelaimes gadījumu darbā sarakstu, kuru dēļ kāds darbaņēmējs nav bijis derīgs darbam ilgāk par trim darba dienām; d) saskaņā ar valsts tiesību aktiem un/vai praksi izstrādāt ziņojumus atbildīgām iestādēm par nelaimes gadījumiem darbā, kuros cietuši viņa darbaņēmēji”.

10 — Direktīvas 10. pantā ir paredzēti daži pienākumi attiecībā uz “darbaņēmēju informēšanu” par drošības un veselības riskiem, par uzņēmuma, iestādes, darba vietas vai iecirkņa aizsardzības un profilakses pasākumiem un darbībām; kā arī par pirmās palīdzības, ugunsdzēsības un evakuācijas (1. punkts) pasākumiem, kuri attiecas uz darbaņēmējiem no malas (2. punkts), tos ierobežojot līdz darbaņēmējiem, kuri veic īpašus uzdevumus šajās jomās (3. punkts).

- b) darbaņēmēju norīkošanu, kas minēta 7. panta 1. punktā un 8. panta

veselību, kuras iespaido viņa rīcība vai kļūmes darbā”. Minētā premisa ir izvēsta 2. punktā, ņemot vērā, ka šiem darba ņēmējiem “jo īpaši:

- a) pareizi jārikojas ar mehānismiem, aparātiem, rīkiem, bīstamām vielām, transporta līdzekļiem un citiem ražošanas līdzekļiem;
- b) pareizi jāapietas ar individuāliem aizsarglīdzekļiem, kas viņiem sagādāti, un pēc lietošanas tie jānoliek vietā;

[..]”.

9. Lai kontrolētu šīs direktīvas ievērošanu, 18. pantā paredzēts, ka dalībvalstīm ir jāpieņem “nepieciešam[ie] tiesību, normatīv[ie] un administratīv[ie] akt[i]” tās izpildei, nekavējot informējot Komisiju (1. punkts) un tai nosūtot Direktīvas piemērošanas jomā pieņemto valsts tiesību normu tekstu (2. punkts).

II — Piemērojamās valsts tiesību normas

10. Austrijas tiesību sistēmas pielāgošana tika veikta ar vairākām tiesību normām¹¹. Īpaša nozīme ir *Bundesgesetz über Sicherheit und Gesundheitsschutz bei der Arbeit* [*ArbeitnehmerInnenschutzgesetz* — *ASchG*] (Federālais likums par drošību un veselības aizsardzību darbā) (turpmāk tekstā — “*ASchG*”)¹² un *Bundesgesetz über Sicherheit und Gesundheitsschutz der in Dienststellen des Bundesbeschäftigten Bediensteten* (*Bundes-Bedienstetenschutzgesetz*) (Federālais likums par federālo dienestu darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību) (turpmāk tekstā — “*B-BSG*”)¹³, ciktāl uz tiem atsaucas vairāku minētajā lietā apskatāmo iebildumu par pienākumu neizpildi sakarā, neskarot faktu, ka, turpmāk tos apskatot, es detalizēti izklāstīšu piemērojamās valsts tiesību normas.

11 — Komisijas 2004. gada 5. februāra ziņojumā [COM(2004) 62 galīgā redakcija] Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Eiropas Reģionu komitejai par Direktīvas 89/391 par veselību un drošību darbā (pamatdirektīva), Direktīvas 89/654 (par darba vietām), Direktīvas 89/655 (par darba līdzekļiem), Direktīvas 89/656 (par individuālas aizsardzības līdzekļiem), Direktīvas 90/269 (par kravu apstrādi ar rokām) un Direktīvas 90/270 (par displeju ierīcēm) praktisku ieviešanu ir minēti četrdesmit astoņi Austrijas Republikas likumdošanas akti, par kuriem tā informējusi Komisiju, runājot par pirmo minēto direktīvu (56.–60. punkts).

12 — Ar šo likumu groza tādus iepriekšējos likumus kā Likumu par vispārējo sociālās apdrošināšanas sistēmu, Likumu par darba līguma pieņemšanu, 1975. gada likumu par kalnraktuvēm, Likumu par lauksaimnieku sociālo apdrošināšanu, Likumu par nodarbinātības veicināšanu, 1977. gada likumu par apdrošināšanu bezdarba gadījumam un Likumu par ārzemnieku nodarbinātību (*BGBI.* 450/1994) pret bezdarbu, un tas kļūst par citu vēlaku izmaiņu priekšmetu.

13 — Ar šo likumu savukārt groza 1979. gada likumu par ierēdņu statusu, 1948. gada likumu par līgumdarbiniekiem, Likumu par mirtiesnešu dienestu, Federālo likumu par personāla pārstāvību, 1979. gada likumu par mātes aizsardzību un Federālo likumu par veselību un drošību darbā (*BGBI.* 1. 70/1999), kuri tāpat vēlāk ir tikuši grozīti.

11. Saskaņā ar *ASchG* darba devēji var norīkot pārstāvjus, kas atbildīgi par drošību, un darbavietas ārstu, piešķirot abos gadījumos trīs iespējas: pieņemt tos darbā uzņēmumā, piesaistīt pārstāvjus no malas vai izmantot īpašu centru pakalpojumus (attiecīgi 73. panta 1. punkts un 79. panta 1. punkts). Turklāt tiem jānorīko atbildīgie par ugunsdzēsību un darbinieku evakuāciju (25. panta 4. punkts), un gadījumos, ja vienā un tajā pašā vietā strādājošo skaits ir pieci vai vairāk strādājošo, tiem ir pienākums norīkot personas, kuras atbildīgas par pirmās palīdzības sniegšanu (26. panta 3. punkts). Atbildīgie par drošību tiek informēti pirms minētajām personām, ja personāla pārstāvniecības struktūras vai darba ņēmēju aizsardzības komitejas neiejaucas, par attiecīgo pienākumu pildošo personu norīkošanu vai atcelšanu (11. panta 5. punkts).

12. Šie atbildīgie par drošību atšķiras no drošības pārstāvjiem ar to, ka viņu klātbūtne netiek pieprasīta visos uzņēmumos¹⁴ viņu veikto funkciju¹⁵ un darbinieku veikto pienākumu vienam pret otru dēļ. Darba devējam ir pienākums nodrošināt atbildīgajiem par drošību piekļuvi dokumentiem, kas attiecas uz darba drošību, veselības aizsardzību, nelaimes gadījumiem darba vietā, kā arī piekļuvi informācijai, kas attiecas uz bīstamām vielām un troksni, viņus konkrēti informējot par jebkurām izmaiņām, kuras

var būt notikušas, par pasākumiem, kas veikti, lai tās novērstu, kā arī vispār par pienākumiem, norādījumiem un atļaujām saistībā ar darba ņēmēju aizsardzību (11. panta 5. punkts)¹⁶. Ja uzņēmumā nepastāv uzņēmuma komiteja, darba devēja pienākumi ir daudz smagāki, jo viņam ar personām, kas atbild par drošību, jākonsultējas par izmantoto iekārtu vai vielu, darba apstākļu vai ar darba vidi saistīto faktoru iespējamajām sekām uz drošību un veselību; par drošību atbildīgās personas tāpat ir jāpiesaista, izvēloties individuālās aizsardzības līdzekļus; visbeidzot, darba devējam ir tās jāiesaista vajadzību izzināšanas un izvērtēšanas procesā, pieņemot atbilstīgus pasākumus, kā arī apmācību plānošanā un organizēšanā (11. panta 6. punkts).

13. Darba ņēmējiem ir pienākums piemērot profilakses pasākumus saskaņā ar viņiem mācīto un darba devēja sniegtajām instrukcijām (15. panta 1. punkts). Precīzāk, tiem attiecīgi jārikojas, lai izvairītos no profesionālajiem riskiem, pareizi rīkojoties ar darba rīkiem un individuālajiem aizsarglīdzekļiem (15. panta 2. punkts).

14 — Vispār tas tiek pieprasīts vienīgi tad, ja ir vairāk nekā 50 strādājošo (*ASchG* 10. panta 2. punkta 4. apakšpunkts).

15 — Drošības pārstāvju pienākumi aprakstīti *ASchG* 76. pantā.

16 — Ja uzņēmumā nav atbildīgo par drošību vai personāla pārstāvības, tad ir nepieciešams informēt visus darba ņēmējus par jautājumiem, kas iepriekš izklāstīti, un jādod viņiem iespēja piekļūt minētajiem dokumentiem (12. panta 7. punkts).

14. No savas puses *B-BSG* ir līdzīgs saturs; atšķirības rodas no tā piemērošanas jomas, ņemot vērā, ka tas attiecas uz federālajiem ierēdņiem¹⁷.

18. Pēc vairākkārtējas sarakstes 2002. gada 19. decembrī Komisija nosūtīja Austrijas Republikai argumentētu atzinumu, uz kuru pēdējā atbildēja ar 2003. gada 20. februāra vēstuli, papildinot to ar 11. septembra vēstuli, un vēlāk turpināja informēt par citiem pieņemtajiem Direktīvas transponēšanas pasākumiem.

III — Pirmstiesas procedūra

15. Direktīvai bija jābūt iestrādātai Austrijas tiesībās, vēlākais, 1994. gada 1. janvārī, datumā, kad stājās spēkā Eiropas Ekonomikas zonas līgums¹⁸.

16. Pēc Austrijas Republikas pievienošanās Eiropas Kopienām kompetentās iestādes iesniedza Komisijai tiesību aktu tekstus par Direktīvas transponēšanu, kura pēc to izskatīšanas ir lūgusi sniegt vairākas ziņas un paskaidrojumus, lai pārbaudītu, vai likumdošana tikusi pielāgota pilnīgi un pareizi.

17. Tā kā šī institūcija netika pārliecināta, tā 1998. gada 12. janvārī nosūtīja minētajai valstij oficiālu brīdinājuma vēstuli, izklāstot tai punktus, kuri, viņasprāt, būtu vēl papildināmi.

19. Tā kā Komisija nebija pārliecināta par to, ka valsts, kura, iespējams, ir izdarījusi tiesībpārkāpumu, ir pareizi transponējusi Direktīvu, tā izlēma vērsties Tiesā ar prasību sakarā ar pienākumu neizpildi saskaņā ar EKL 226. pantu.

IV — Tiesvedība Tiesā

20. 2004. gada 6. oktobrī prasība nonāca Tiesas kanceleijā, un tā paša gada 18. novembrī tika saņemts iebildumu raksts.

21. No viena no pamatiem, kas saistīts ar Direktīvas 12. panta 4. punkta nepareizu transponēšanu, kurš tāpat ir ticis izvirzīts prasības pieteikumā, Komisija savā replikas rakstā atkāpās pēc tam, kad tika saņemti Austrijas valdības iesniegtie paskaidrojumi.

17 — Kā piemēru jāmin, ka *ASchG* 11., 15., 25., 26. un 73. pants ir tādi paši kā *B-BSG* panti ar tādu pašu numerāciju.

18 — OV 1994, L 1, 3. lpp.

22. Pēc replikas saņemšanas Austrijas valdība neuzskatīja par nepieciešamu iesniegt atbildes rakstu uz repliku, kas noslēdza rakstveida procesu; tā kā puses neizrādīja interesi par tiesas sēdes noturēšanu, lieta pašreiz atrodas secinājumu sniegšanas stadijā.

V — Valsts pienākumu neizpildes pamatu izskatīšana

23. Prasības pieteikumā izvirzīti divi pamati, kas saistīti ar Direktīvas neievērošanu, no kuriem otrais ietver piecus atsevišķus pārkāpumus.

A — Pirmais pamats

24. Komisija vēlas, lai tiktu atzīts, ka Austrijas Republika ir pārkāpusi Direktīvas 18. pantu un nav pieņēmusi *Landeslehrer-Dienstrechtsgesetz* (Likumu par izglītojošo personālu federālajā zemēs, turpmāk tekstā — “LDG”), kas izsludināts ar mērķi transponēt šo Kopienas Direktīvu noteiktajā termiņā vai, jebkurā gadījumā, nav darījusi zināmu tā pieņemšanu nepieciešamajā termiņā¹⁹.

19 — Prasībā tādi paši iebildumi celti attiecībā uz *Beamten-, Kranken- und Unfallversicherungsgesetz* (Likums par ierēdņu slimības un nelaimes gadījumu apdrošināšanu) un *Sozialversicherungsgesetz* (Likums par vispārējo sociālās apdrošināšanas sistēmu), bet savā atbildes rakstā Komisija paziņoja, ka vairs neuztur šos iebildumus.

25. Atbildētāja valsts pieņem šo pēdējo apstākli, norādot, ka 2004. gada 10. septembrī Komisija ir apstiprinājusi informācijas par LDG publicēšanu saņemšanu²⁰.

26. Šajā sakarā ir pietiekami atgādināt, ka no pastāvīgās judikatūras izriet, ka valsts pienākuma neizpildes pastāvēšana ir jāizvērtē, ņemot vērā to situāciju dalībvalstī, kāda tā bija brīdī, kad beidzās argumentētajā atzinumā noteiktais termiņš, un ka pēc tam veiktās izmaiņas Tiesa nevar ņemt vērā²¹.

27. Šajā gadījumā būtu jāuzskata, ka norādītais pārkāpums ir noticis, jo LDG stāšanās spēkā ir tikusi darīta zināma Komisijai pēc noteiktā termiņa²².

B — Otrais pamats

28. Šajā sadaļā Komisija norāda, ka Direktīvas transponēšanā Austrijas tiesībās ir tikuši

20 — BGBl. I, 69/2004.

21 — 1990. gada 27. novembra spriedums lietā C-200/88 Komisija/Griekija (*Recueil*, I-4299. lpp., 13. punkts); 1996. gada 2. maija spriedums lietā C-133/94 Komisija/Belģija (*Recueil*, I-2323. lpp., 17. punkts) un 2002. gada 30. janvāra spriedums lietā C-103/00 Komisija/Griekija (*Recueil*, I-1147. lpp., 23. punkts citu starpā).

22 — 2002. gada 19. decembra argumentētais atzinums, ar ko piešķir divu mēnešu termiņu Direktīvas ieviešanai, kaut gan LDG stāšanās spēkā ir tikusi darīta zināma, kā jau es to tikko norādīju, 2004. gada 10. septembrī.

pieļauti pieci pārkāpumi, kuri izskatāmi individuāli. 2) 7. panta 3. punkta transpozīcija

1) 2. panta 1. punkta transponēšana

29. Šeit izskatītā problēma izriet no fakta, ka Tirolē akreditētie valsts obligātās izglītības skolu skolotāji ir izslēgti no vispārējās Kopienas tiesību normu piemērošanas jomas, kas ietver visas darbības sfēras — gan sabiedriskās, gan arī privātās.

30. Ir acīmredzami, ka Direktīvas 2. panta 1. punkts tiek pārkāpts, ja daži skolotāji paliek ārpus tās piemērošanas jomas.

31. Atbildētājas valsts pārstāvji uzskata, ka *LDG* ir vēlāk novērsis kavēkli, kas liedza šīm personām piemērot attiecīgo likumdošanu.

32. Tomēr šis apstāklis neattaisno pārkāpumu, jo, kā jau es to iepriekš uzsvēru pirmā pamata ietvaros, valsts tiesību norma tika apstiprināta pēc argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigām.

33. Atbilstoši šim nosacījumam, ja uzņēmumam nepiemīt pietiekama kapacitāte, lai veiktu darbības, kas saistītas ar aizsardzību pret arodrisku un tā novēršanu, tam ir jāpiesaista dienesti no malas.

34. Komisija uzskata, ka ar šo punktu, lasot to kopā ar tā paša panta 1. punktu, darba devējam tiek uzlikts pienākums norīkot vienu vai vairākus darba ņēmējus, lai tie speciāli veiktu šos pienākumus, kā arī piesaistīt dienestus no malas, ja viņa rīcībā nav personāla šo uzdevumu veikšanai.

35. Turpretī Austrijas likumdošana sniedz darba devējam trīs iespējas, lai norīkotu darba drošības pārstāvjus un darbavietas ārstu: izmantot pašā uzņēmumā nodarbinātos darba ņēmējus, likt nodrošināt minēto pakalpojumu uzņēmumam no malas vai arī vērsties pie specializēta centra (skatīt *AschG* 73. panta 1. punktu un 79. panta 1. punktu un līdzīgi arī *B-BSG* 73. panta 1. punktu un 76. panta 1. punktu).

36. Tāda pati Nīderlandes likumdošana izraisīja līdzīgas debates, kā rezultātā 2003. gada 22. maijā tika pasludināts spriedums lietā Komisija/Nīderlande²³, kurā tika izteikts iebildums par to, ka Nīderlandes valsts likumdošanā nav pārņemts "uzņēmuma vērtēšanas pie kompetentiem dienestiem no malas ar nolūku nodrošināt tajā darbības, kas saistītas ar aizsardzību pret arodrisku un tā novēršanu, papildinošais raksturs" (sprieduma rezolutīvā daļa)²⁴.

37. Tiesa, ievērojot manus šajā lietā sagatavotos secinājumus, apstiprināja, ka Direktīvas 7. pantā ir paredzēta darba devējiem uzlikto pienākumu hierarhija (21. un 30. punkts)²⁵: pamata pienākums ir norīkot vienu vai vairākus darba ņēmējus, lai tie veiktu iepriekš uzskaitītās darbības; blakus pienākums ir vērsties pie kompetentiem dienestiem no malas vienīgi tad, ja uzņēmuma rīcībā nav tāda kompetenta personāla (53. punkts). Šai prioritātei jātiek īpaši atspoguļotai valsts likumdošanā (23. punkts), jo runa ir par organizatorisku pasākumu, kurš paredzēts, lai veicinātu darbinieku

iesaistīšanos pašu drošības pasākumu veikšanā (40. punkts). Ja tiktu pieļauta izvēle, tādējādi tiktu apšaubīta likumdošanas pilnvērtīga piemērošana (23. punkts) un nepieciešamais efekts (54. un 55. punkts).

38. Minētie apsvērumi ir analogiski jāpiemēro šajā strīdā, jo filozofija, kas ir šīs Direktīvas pamatā, balstās uz principu, saskaņā ar kuru aizsardzība pret arodriskiem sākas darba vietā.

39. Argumentāciju turklāt nekādi neapstiprina aizstāvības rakstā izvirzītie apgalvojumi, kuros norādīts uz lielu skaitu uzņēmumu, kuriem nav nepieciešamās iekšējās kompetences, lai nodrošinātu attiecīgos pakalpojumus, kā arī sabiedrību, kurām šāda kompetence ir, ārkārtējo raksturu²⁶, jo ar tādu apgalvojumu tiek ignorēts fakts, ka 7. pantā nav paredzēts, ka visos centros pastāv dienesti, kas varētu nodarboties ar minētajām darbībām, bet, kaut gan saskaroties ar iespēju, ka daudzi attiecīgie uzņēmumi nav spējīgi paši nodrošināt šos pakalpojumus, tie to dara, līdzko tāda iespēja rodas, kombinējot pilnīgi vai daļēji savas kompetences ar dienestiem no malas, kā tas atļauts 7. panta 6. punktā.

23 — Lieta C-441/01 (*Recueil*, I-5463. lpp.).

24 — Direktīvas 7. pants arī ir ticis interpretēts 2001. gada 15. novembra spriedumā lietā C-49/00 Komisija/Itālija (*Recueil*, I-8575. lpp.) tādējādi, ka ar to netiek pieļauta iespēja darba devējam izvēlēties vai pieaicināt preventīvos dienestus no malas, ja uzņēmumam nav atbilstošas nepieciešamās kapacitātes (19.–32. punkts).

25 — Kā jau es to biju izklāstījis šo secinājumu 18. punktā, "nopietni iemesli ir par labu 7. panta noteiktajai prioritātei uzticēt darba aizsardzības un profilakses pienākumus pašā uzņēmumā nodarbinātajiem, ja tas ir izdarāms. Tāpēc, ka, pirmkārt, viņi pazīst uzņēmuma iekšienes, izmanto tā darba metodes, izprot savas konkrēti veiktās darbības riskus, ir informēti par iepriekšējiem [negadījumiem], var identificēt iespējamās riskus un atrodas pastāvīgi uzņēmuma galvenajā mītnē. Otrkārt, darba ņēmēji pirmie ir ieinteresēti, lai minētie pienākumi tiktu veikti efektīvi, jo tiek apdraudēta viņu pašu un viņu kolēģu fiziskā veselība. Turklāt šo pasākumu organizācija uzņēmuma iekšienē pastiprina visa personāla apziņu par to, kāda nozīme ir šo uzdevumu izpildei, kāda veidā, ka iespējamās neērtības netiks uztvertas kā no ārpusē uzspiests pienākums".

26 — Saskaņā ar atbildētajas valsts iesniegtajiem datiem 96,7 % Austrijas uzņēmumu ir mazāk nekā 50 strādājošo.

40. Neņemot vērā 7. panta 1. un 3. punktā noteikto hierarhiju, šie nosacījumi Austrijas likumos līdzvērtīgā veidā nav iekļauti.

košanas iespēju (*ASchG* 25. pants un *B-BSG* 25. pants, lasīti saistībā ar *AStV* 43. pantu)²⁹.

3) 8. panta 2. punkta transpozīcija

43. Austrijas Republika pamato savu likumdošanu, uzsverot, ka, tā kā 8. panta 1. punktā ir paredzēts, ka attiecīgajās jomās ir jāpieņem “nepieciešamie pasākumi”, kas piemēroti uzņēmuma darbības virzienam un lielumam, uz tā paša panta 2. punktu attiecas tie paši faktori.

41. Atbilstoši šim noteikumam darba devējam ir jānorīko darba ņēmēji, kas atbildīgi par pirmo palīdzību, ugunsdzēsību un evakuāciju.

44. Šī tēze ir kļūdaina vairāku iemeslu dēļ:

— Pirmkārt, Direktīvas mērķis atbilstoši tās 1. pantam ir ieviest pasākumus, kas paredzēti, lai uzlabotu darba ņēmēju

42. Komisija uzskata, ka šis ir bezierunu pienākums, savukārt atbildētāja dalībvalsts uzsver, ka var uzņēmumus atbrīvot no šī pienākuma atkarībā no to lieluma [*ASchG* 26. pants un *B-BSG* 26. pants, lasīti kopā ar *Arbeitsstättenverordnung* (Noteikumi par darbavietām) (turpmāk tekstā — “*AStV*”) 30. un 40. pantu²⁷ un *Bundes-Arbeitsstättenverordnung* (Noteikumi par darbavietām federālajos dienestos)]²⁸, vai par tādas norī-

29 — Saskaņā ar *AStV* 40. pantu, ja vienā darba vietā nodarbināti no pieciem līdz deviņpadsmit darba ņēmējiem, ir jāseko, lai tie vismaz tiktu informēti par pirmās palīdzības sniegšanu; ja nodarbināti no divdesmit līdz divdesmit deviņiem darba ņēmējiem, tiek prasīts, lai divi būtu attiecīgi apmācīti, šim skaitlīm progresīvi pieaugot atkarībā no darba ņēmēju skaita, bet, ja vienā darba vietā nodarbināti mazāk par pieciem darba ņēmējiem, tāda sagatavotība netiek prasīta. Turklāt no *AStV* 43. panta 1. un 12. punkta 1. apakšpunktā noteiktā mehānisma izriet, ka netiek prasīts norīkot atbildīgo par ugunsdzēsību un nepieciešamības gadījumā, tā aizvietotāju, ja uzskata, ka tāds norīkojums ir vajadzīgs, lai nodrošinātu efektīvu aizsardzību, ņemot vērā tādus faktorus kā darba pielietotie paņēmieni vai metodes, izmantoto vielu tips un kvalitāte, esošie mehānismi vai darba rīki, darba vietas raksturojums, kā arī maksimālais darba ņēmēju skaits. *Wiener Arbeitsstättenverordnung in der Land- und Forstwirtschaft* (Vīnes pavalsts reglaments par darba vietām lauksaimniecības un mežkopības sektoros) (Vīnes *LGBl.*, Nr. 27/2003) ietver identiskus noteikumus un neuzliek pienākumu norīkot atbildīgo par drošību un nepieciešamības gadījumā tā aizvietotāju, ja īpaši apstākļi ir labvēlīgi tādi norīkošanai.

27 — *BGBL.*, II, 368/1998

28 — *BGBL.*, II, 352/2002.

drošību un veselību darbavietā (1. pants), un tā ietver vairākus vispārējus principus (2. pants), kuriem nav ietekmes uz valstu un Kopienas tiesiskajiem regulējumiem, kas ir labvēlīgāki pret darba aizsardzību (3. pants). Šajā pēdējā noteikumā paredzēts, ka vienīgās pieļaujamās atkāpes ir tās, kas nodrošina labāku aizsardzību. Turklāt atbilstoši 2. pantam tas tiek piemērots "visām" darbības sfērām, ar vienīgo ierobežojumu attiecībā uz tām, kurām piemīt valsts dienestam raksturīgas specifiskas īpatnības, kā, piemēram, bruņotie spēki, policijas vai civilās aizsardzības dienesti.

un precizitāti, ar kuru tiek aprakstīti aspekti, kurus ietekmē uzņēmuma izmērs un īpatnības.

Ja mums vajadzētu pieņemt atbildētājas valsts piedāvātos risinājumus, tas būtu pretrunā šī tiesiskā regulējuma formulējumam un pārkāptu likumdošanas nosacījumu iecerēto garu, kura ievērošana aprobežotos ar nozīmīga [aizsardzības] aprikojuma ieviešanu un būtu atkarīga no subjektīviem viedokļiem.

Tādējādi neviens no šiem nosacījumiem nepieļauj atkāpes, kuras pamatojas uz uzņēmuma darbības veidu vai iespēju ieviest Kopienas likumdošanas nosacījumus. Tātad atkāpe, kuru aizstāv atbildētāja valsts un kura attiecas uz personu, kas veiktu aplūkotos pienākumus, norīkošanu, nevar tikt pieņemta.

- Treškārt, pat ja mazajiem un vidējiem uzņēmumiem ir savas īpatnības (tādas kā neformālas organizatoriskās struktūras vai strauja personāla mainība), kā arī specifiskas vajadzības, šie apstākļi neietekmē raksturīgo draudu līmeni, un no tiem nav iespējams secināt, ka iepriekš minētais pienākums nav piemērojams.

- Otrkārt, no pareizas 8. panta 1. un 2. punkta interpretācijas izriet, ka 1. punktā ir paredzēti vispārīgi un nekonkrēti pasākumi, kas varētu tikt īstenoti, turpretī 2. punkts ietver konkrētu norādi, kā to apstiprina tajā izmantotais formulējums "galvenokārt",

Tajā pašā laikā es jau atzīmēju, ka uzņēmuma lielums un specifiskie riski, pat ja tie neļauj atkāpties no pamatnoteikumiem, atļauj tā pieņemšanu, jo 8. panta 2. punktā ir noteikts šo pienākumu veikšanai nepieciešamo darbinieku skaits un to apmācība, kā arī to rīcībā nododamais atbilstošais aprīkojums.

Lai konkretizētu 8. panta 2. punkta būtiskos elementus, var ņemt vērā uzņēmuma nozīmīgumu vai lielumu un tā darbības veidu, bet nekādā gadījumā, lai attaisnotu šī panta izlaišanu³⁰.

4) 11. panta 2. punkta c) un d) apakšpunkta transpozīcija

a) Problēmas izklāsts

- Visbeidzot, uzliktā pienākuma būtība ir precizēt, kam ir pienākums zvanīt ātrās medicīniskās palīdzības, ugunsdzēsēju vai citiem glābšanas dienestiem, kā izmantot pirmās palīdzības aptieciņu vai ugunsdzēsamo aparātu vai norādīt rezerves izejas negadījumos, kas varētu notikt darbavietās ar ierobežotu platību.

45. No iepriekš izklāstītajiem pamatojumiem izriet, ka Austrijas Republika, ierobežojot Direktīvas piemērošanu, pārkāpj tās 8. panta 2. punktu³¹.

46. Viens no Direktīvas visredzamākajiem jauninājumiem izriet no fakta, ka tajā paredzēts, ka uzdevumos, kas saistīti ar veselību un drošību darbā, ir jāpanāk konsultēšanās ar darba ņēmējiem un to iesaistīšana³². Minēto darbību nozīmīgums izriet no šīs normas apsvērumiem³³, un to saturs ir precizēts 11. pantā, kas tās izceļ darba devēja pienākumu vidū, nošķirot tos, kas vispārēji attiecas uz algotiem darbiniekiem un to pārstāvjiem (1. punkts), no tiem, kas daudz detalizētākā veidā skar personas, kurām attiecīgajās jomās uzticēti specifiski pienākumi (2.–5. punkts).

30 — Savos secinājumos, kurus es sniedzu iepriekš minētajā lietā Komisija/Nīderlande, kura noslēdzās ar spriedumu 2003. gada 22. maijā, es norādīju, ka "parasti uzņēmuma lielums ietekmē to, vai ir vai nav darbinieki, kuri veic profesionālo risku aizsardzības un profilakses darbības, bet jāprecizē, ka vienmēr tas tā nav" (26. punkts).

31 — Lidzīga tēze iedvesmoja 2002. gada 7. spriedumu lietā C-5/00 Komisija/Vācija (*Recueil*, I-1305. lpp.), kurā lemts, ka kompetentā Vācijas ministra pilnvaras atbrīvot darbavietas ārstus un drošības jomā specializētu personālu no pienākuma sastādīt ziņojumus, kuri ietver darba apstākļu izvērtējumu, bija preteji Direktīvas 9. panta 1. punkta a) apakšpunktam un 10. panta 3. punkta a) apakšpunktam "tāpēc, ka uzņēmumi, kuros nodarbināti desmit vai mazāks skaits darba ņēmēju, varētu tādējādi tikt atbrīvoti no pienākuma iegūt savā rīcībā risku izvērtējumu dokumentu formā" (35. punkts). Kā to pastudināja ģenerālvokāts Helhuds [*Geelhoed*] savos šajā lietā sniegtajos secinājumos, "direktīva teorētiski piešķir savu aizsardzību visiem darba ņēmējiem, neatkarīgi no uzņēmuma, kurā viņi strādā, lieluma [..]; mērķis uzlabot darba fiziskos apstākļus nevar tikt pakļauts tīri ekonomiskas dabas nosacījumiem, piemēram, mazos uzņēmumos nesamērīgam administratīvu ierobežojumu riskam" (48. punkts).

47. Šī subjektīvā dualitāte atbilst Direktīvas iezīmētās sistēmas loģikai tādā mērā, ka

32 — Montoya Melgar, A., Galiana Moreno, J. M. un Sempere Navarro, A. V., *Derecho Social Europeo*, Tencos, Madride, 1994. 109. lpp.

33 — Vienpadsmitajā apsvērumā ir izklāstīts, ka, "lai nodrošinātu paaugstinātu aizsardzības līmeni, [..] ir tāpat nepieciešams, lai tie [darba ņēmēji un/vai to pārstāvji] būtu spējīgi saskaņā ar valsts tiesību aktiem un/vai praksi ar pietiekamu līdzdalību veicināt uzraudzību par to, ka tiek veikti vajadzīgie drošības pasākumi"; divpadsmitajā apsvērumā uzsvērts fakts, "ka ir nepieciešams attīstīt informācijas apmaiņu, dialogu un pietiekamu līdzdalību darba drošības un veselības jautājumos starp darba devējiem un darba ņēmējiem un/vai to pārstāvjiem ar piemērotām procedūrām un līdzekļiem [..]".

blakus pašiem darba ņēmējiem pastāv vēl citu ieinteresēto personu kategorija, kuru atbilstoši 7. panta 1. punktam veido katrā uzņēmumā norīkotās personas, lai veiktu aizsardzības un arodrisku novēršanas darbības.

jāpiedalās vai jāsniedz savs viedoklis par 10. pantā uzskaitītajiem jautājumiem. Proti, prasītāja institūcija uzskata, ka šo individu piedalīšanās nav paredzēta attiecībā uz šādu informāciju:

48. Šīm personām samērīgā veidā jāpiedalās, vai arī darba devējam tās laikus jākonsultē par 11. panta 2. punktā noteiktajiem jautājumiem, it īpaši par 9. panta 1. punktā un 10. pantā paredzēto informāciju, kā arī par vēršanos pie kompetentiem dienestiem no malas.

49. Komisija izsaka savu iebildumu pret Austrijas Republiku, norādot uz šiem diviem noteikumiem, jo tā uzskata, ka šī valsts neparedz minēto personu iekļaušanos jebkurā 10. pantā noteiktajā komunikācijā, kā arī dienestu piesaistīšanu uzņēmumam no malas.

b) 10. pantā noteiktā informācija

— kas vispārēji sniedzama par risku, kas apdraud drošību un veselību, kā arī par drošības un profilakses pasākumiem attiecībā uz “katru darba iecirkni un/ vai nodarbi (10. panta 1. punkta a) apakšpunkts);

— kas sniedzama tiem uzņēmumiem no malas, kuru darba ņēmēji tiek piesaistīti pirmā darba devēja uzņēmumam (10. panta 2. punkts);

— kas jāsaņem tiem, kas ir atbildīgās personas šajā jomā un veic darbības “aizsardzības un profilakses pasākumos, inspekcijas iestādēs un iestādēs, kas atbild par drošību un veselības aizsardzību” (10. panta 3. punkta c) apakšpunkts).

50. 11. panta 2. punkta c) apakšpunktā ir paredzēts, ka personām, kurām uzticēts drošības un veselības aizsardzības uzdevums,

51. Ir jāuzsver, ka nav apstrīdēts, ka ir pienākums sniegt informāciju — ja tas tā būtu, iebildums būtu pamatots ar Direkti-

vas 10. panta pārkāpumu —, bet pienākums ir ļaut darba ņēmēju grupai piedalīties minētās informācijas ieguvē, kas ir aspekts, kas attiecas uz iepriekšējo stadiju.

libas aizsardzību)]. Šie uzdevumi ietver darba ņēmēju konsultēšanu par informāciju, kas saistīta ar draudiem, kas varētu skart katru darba iecirkni un/vai nodarbi.

i) Riski un darbības, kas attiecas uz darba vietu un/vai nodarbošanos [10. panta 1. punkta a) apakšpunkts]

52. Austrijas Republika uzskata, ka uzņēmuma komitejai jāpiedalās risku izpētē un novērtēšanā, kā arī veicamo pasākumu izvēlē [*Arbeitsverfassungsgesetz* (Federālais likums, kas reglamentē darba attiecības un sociālo organizāciju uzņēmumos) (turpmāk tekstā — “*ArbVG*”) 92.a panta 1. punkta 3. apakšpunkts]³⁴; ja nav darba ņēmēju pārstāvniecības, šis uzdevums jāveic par drošību atbildīgajām personām (*ASchG* 11. panta 6. punkts); ja uzņēmumā nav nevienas no abām personu kategorijām, tad ir jākonsultējas ar visiem darba ņēmējiem un tiem ir jāpiedalās [risku izpētē un izvērtēšanā, kā arī veicamo pasākumu izvēlē] (*ASchG* 13. panta 2. punkts). Iepriekš minētās darbības, ja izrādās, ka tas ir nepieciešams profilakses nolūkos, jāveic, atsaucoties uz darba vietu [*ASchG* 4. un 5. pants, lasīti kopā ar *Verordnung über die Sicherheits- und Gesundheitsschutzdokumente* (Noteikumi par dokumentiem attiecībā uz drošību un vese-

53. Par spīti atbildētājas valsts izvirzītajiem argumentiem ir pamats uzskatīt, ka Direktīva nav tikusi pareizi transponēta:

— iepriekš uzskaitītie noteikumi iekļaujas Austrijas sistēmas loģikā, un, kā jau es to iepriekš biju norādījis, neparedz norīkot visos uzņēmumos atbildīgos par drošību, tādējādi pārkāpjot Direktīvu un izraisot tos pašus trūkumus kā tos, kuri atklāti, izskatot 7. panta 3. punkta transpozīciju, jo secīgam iesaistīto personu uzskaitījumam — uzņēmuma komiteja, personas, kas atbildīgas par drošību un darba ņēmējiem vispār — var būt tāds efekts, ka gadījumā, ja pastāv kāda personāla pārstāvniecība, personas, kuras atbildīgas par profilaksi, nesadarbojas attiecīgās informācijas sakarā;

— turklāt šie noteikumi neparedz pienākumu iejaukties sniedzamās informācijas sakarā, bet gan pienākumu piedalīties risku novērtēšanā un profilaksē;

³⁴ — *BGBL* 22/1974, ar vēlāk tajā izdarītajām izmaiņām [izdarītajiem grozījumiem].

- turklāt katras darba vietas un/vai no-darbošanās individuālo risku izvērtē-jums kļūst svarīgs, ja izrādās, ka tas ir nepieciešams, jo tāds ierobežojums ne-pastāv Eiropas Kopienas tiesību normās.

56. Tajā pašā laikā tiesību norma, kuras pareiza transpozīcija šeit tiek apspriesta, nepieprasa tādu norādi — tas darīts ar 10. panta 2. punktu, kas nosaka, lai personas, kuras atbildīgas par drošību, piedalītos vai tiktu konsultētas par šiem jautājumiem, piemēram, par risku apjomu vai to saturu.

54. Konkrēti un prioritārā veidā jānorāda, kuras personas nodarbojas ar aizsardzības un profilakses darbībām, lai šīs personas saņemtu ziņas, kas sniedzamas par katra darba iecirkņa un/vai nodarbes riskiem, vai arī lai tās tiktu šajā sakarā konsultētas; norāde, kura, ciktāl tā nav iekļauta Austrijas likum-došanā, veido pārkāpumu.

57. Aplūkoti valsts noteikumi neietver šeit minēto atbildīgo personu iekļaušanās konkrēto formu, un to nebūs iespējams izsecināt no minēto noteikumu formulējuma, tādēļ te būtu jākonstatē izvirzītais pārkāpums.

ii) Ziņas, kas sniedzamas darbaņēmējiem no malas (10. panta 2. punkts)

iii) Papildu informācija [10. panta 3. punkta c) apakšpunkts]

55. Atbildētāja valsts apgalvo, ka tā ir transponējusi Direktīvas 11. panta 2. punkta c) apakšpunktu saistībā ar 10. panta 2. punktu, ar ko uzliek darba devējiem pienākumu informēt pieaicinātos darbaņēmējus par šajā darba vietā pastāvošajiem riskiem un rūpēties, lai tie tiktu atbilstoši apmācīti (*ASchG* 8. panta 2. punkta 1. apakšpunkts)³⁵.

58. Piedalīšanās vai konsultēšanas pienākums attiecībā uz personām, kuras atbildīgas par profilaksi, attiecas uz ziņām, kas tām ir jāsaņem gan par profilakses pasākumiem, gan arī no drošības un veselības darba vietā inspekcijas dienestiem un kompetentām iestādēm.

35 — Šis noteikums attiecas uz koordināciju starp darba devējiem, ja tiek pieņemti darbā darbaņēmēji, kas strādā vairākos uzņēmumos, un kas kā vispārēju noteikumu sistēmu nosaka tādu sistēmu, kas balstīta uz savstarpēju informēšanu.

59. Austrijas Republika uzsver, ka tā izpilda šo pienākumu ar *Arbeitsinspektionsgesetz*

(Likums par darba inspekciju) (turpmāk tekstā — “*ArbIG*”) ³⁶ un *ASchG* palīdzību.

lai to izpildē netiktu pieļauti pārkāpumi; tāda pati kopija nosūtāma atbildīgajiem par drošību un darbavietas ārstiem, ja norādījumu saturs attiecas uz viņu pienākumiem (*ArbIG* 9. panta 1. punkts);

60. Saskaņā ar *ArbIG*:

- personāla pārstāvniecības institūcijām jāpiedalās inspektoru veiktajās darba vietu vizītēs. Personām, kuras atbildīgas par drošību, drošības pārstāvjiem un darbavietas ārstiem jāpiedalās pietiekamā skaitā; jebkurā gadījumā tiem, ja viņi to lūdz, jāpiedalās šajās vizītēs. Darba devējam ir pienākums brīdināt šīs personas un institūcijas par inspektoru klātbūtni (*ArbIG* 4. panta 8. punkts);
 - turklāt darba inspektoriem ir jāinformē uzņēmuma komitejas par veiktajiem pasākumiem un pārbaudēm (*ArbIG* 5. panta 4. punkts), kā arī par uzliktajām sankcijām (*ArbIG* 9. panta 4. punkts);
 - tām pašām komitejām būtu jāsaņem darba devējam doto norādījumu kopija,
61. Attiecībā uz *ASchG* saturu jāatzīmē, ka:
- ja pēc pārbaudes veikšanas rodas nepieciešamība īstenot pasākumus darbinieku dzīvības un veselības aizsardzības nodrošināšanai, personāla pārstāvjiem tiek nosūtīta kompetentai iestādei adresēta lūguma kopija (*ArbIG* 10. panta 1. punkts).
 - darba devējam ir pienākums informēt par drošību atbildīgās personas par pienākumiem, rīkojumiem un atļaujām darba ņēmēju drošības jomā (*ASchG* 11. panta 7. punkts) vai, ja tādas personas nav norīkotas, tad darba ņēmēju kopumu (*ASchG* 12. panta 7. punkts);
 - šīm personām, kuras atbildīgas par drošību, konsultējoties ar personāla pārstāvniecības institūcijām par drošības un veselības aizsardzības jautāju-

³⁶ — BGBl. 27/1993.

miem, jāaizstāv darbaņēmēju intereses attiecībā pret darba devēju, kompetentām iestādēm un citām institūcijām (*ASchG* 11. panta 1. punkta 3. apakšpunkts);

gūt minēto personu viedokli profilakses jomā, kā to paredz Austrijas likumdošana.

- darbaņēmējiem jākonsultējas par šiem jautājumiem ar personām, kuras norīkotas par atbildīgajām par drošību, un darbaņēmējiem (*ASchG* 13. panta 1. punkts).

64. Turpretī, ciktāl atbildētāja dalībvalsts speciāli neparedz šo īpašo pienākumu informēt attiecīgo darbaņēmēju grupu, tā neievēro Direktīvu.

c) Par vēršanos pie kompetentiem [dienestiem vai personām] no malas

62. Pēc uzmanīgas attiecīgo nosacījumu plašā uzskaitījuma izlasīšanas var secināt, ka pastāv pietiekami reāls nodoms ievērot Direktīvas 10. pantā noteikto pienākumu informēt. Tomēr, kā es jau to biju norādījis, šeit tiek apspriesta nevis Direktīvas, bet gan nākamā panta, kurā paredzēts citāds pienākums, transpozīcija, lai tie, kuriem uzticēti īpaši pienākumi profilakses jomā, varētu piedalīties vai tiktu konsultēti par šiem jautājumiem, piebilstot, kā es to jau biju minējis kā piemēru, par risku apjomu un saturu.

63. Turklāt, ņemot vērā Direktīvas teleoloģisko un sistēmisko interpretāciju, nevarētu secināt, ka prasība sadarboties varētu tikt ierobežota līdz vispārīgam pienākumam ie-

65. Komisija uzskata, ka tiek pārkāpts arī Direktīvas 11. panta 2. punkta d) apakšpunkts, jo pienākumā iesaistīt vai konsultēt darbaņēmējus, kuriem uzticēti īpaši uzdevumi, neietilpstot personu vai dienestu no malas iesaistīšana gadījumā, ja uzņēmumā nav pietiekamas infrastruktūras, lai veiktu darba aizsardzības un profilakses darbības.

66. Austrijas valdība uzsver, ka personas, kuras atbildīgas par drošību, ir jāinformē vispirms un tās ir jāauzicina izteikt savu viedokli par drošības pārstāvju, darbavietas ārstu un personu, kuras sniedz pirmo palīdzību, ir atbildīgas par ugunsdzēsību un darbaņēmēju evakuāciju (*ASchG* 11. panta 5. punkts), norīkošanu un atsaukšanu, izņemot gadījumus, ja ir izveidota darba

ņēmēju pārstāvība, kurai ir tiesības izteikt savu viedokli par šo jautājumu (*ArbIG* 92. a panta 3. punkts un, ar pretēju nozīmi, *ASchG* 11. panta 6. punkts), vai ja šie jautājumi ir izskatīti drošības un higiēnas komitejas ietvaros (*ASchG* 88. pants)³⁷. Pastāv arī līdzīgi noteikumi attiecībā uz civil-dienestu (*B-BSG* 11. panta 5. punkts). Austrija uzskata, ka šie noteikumi atbilst Kopienas prasībām.

3. punktā kā pakārtota prasība ir minēta dienestu no malas izmantošana uzņēmumā, ja tā paša resursi ir ierobežoti. Noteiktā atšķirība starp šiem diviem pienākumiem ir atspoguļota 11. panta 2. punktā, un transpozīcijā būtu jānorāda šīs abas prasības tādā veidā, lai nevarētu uzskatīt, ka otrā ir iekļauta pirmajā.

67. Tomēr šis tiesiskais regulējums tikai daļēji atbilst³⁸ Direktīvas 11. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētajam pienākumam piesaistīt un konsultēt, kas atsaucas uz 7. panta 1. punktā paredzēto darba ņēmēju norīkošanu — atbildīgo par profilaksi, un 8. panta 2. punktu — personu, kuras sniedz pirmo palīdzību, atbildīgas par ugunsdzēsību un evakuāciju, norīkošanu, un nevis tā paša tiesiskā regulējuma 11. panta 2. punkta d) apakšpunktā minēto iecelšanu.

69. Turklāt 11. panta 2. punkta d) apakšpunktā nav paredzēts, ka darba ņēmēji, kuri veic īpašus uzdevumus darba ņēmēju drošības un veselības aizsardzībai, piedalītos personu, kurām uzticēti daži uzdevumi šajā jomā, norīkošanā, bet gan lai tie to dara, ja uzņēmums paredz vērsties pie dienestiem no malas gadījumos, ja viņu pašu resursi nav pietiekami, kas savukārt dod minētajiem darba ņēmējiem iespēju izteikt savu viedokli abos šajos jautājumos.

68. Es šo secinājumu iepriekšējos punktos jau paskaidroju, ka Direktīvas 7. panta 1. punktā kā darba devēja galvenais pienākums ir paredzēts norīkot darba ņēmējus, kas veiktu profilakses un darba aizsardzības pasākumus, tajā pašā laikā tās pašas normas

70. Atbildētājas valsts pieņemtais regulējums neparedz prasību iesaistīt atbildīgās personas lēmuma pieņemšanā par dienestu no malas piesaisti³⁹, tātad nav nekādu šaubu par izdarīto pārkāpumu.

37 — Tā piebilst, ka, ja nav darba ņēmēju vai šo darba ņēmēju, kas veic šos īpašos pienākumus, pārstāvības, par norīkošanu vai atsaukšanu ir jāinformē un par to ir jāpapsriežas ar visiem personāla locekļiem (*ASchG* 13. panta 2. punkts).

38 — Tāda iekļaušanās ir paredzēta tikai tādos gadījumos, ja nav uzņēmuma [komitejas] vai drošības un higiēnas komitejas.

39 — [Prasības] izlaidšana ir loģiska, jo, kā jau es to iepriekšējos punktos paskaidroju, valsts likumdošana nepāņem starp Direktīvas 7. panta 1. un 3. punktu pastāvošo hierarhiju.

5) 13. panta 2. punkta a) un b) apakšpunkta transpozīcija b) Par bīstamām vielām

a) Jautājuma izklāsts

71. Tad, kad es aprakstīju Kopienas tiesību normas, es uzsvēru, ka pēc darba devēja pienākumu uzskaitīšanas Direktīvas 13. pantā ir uzskaitīti pienākumi, kuri attiecas uz darba ņēmējiem, sākot ar vispārīgu principu (1. pants), kurš turpmāk tiek precizēts, norādot uz dažām īpašām prasībām (2. pants), tostarp pienākumu pareizi lietot mehānismus, aparātus, darba rīkus, bīstamas vielas, transporta līdzekļus un individuālās aizsardzības līdzekļus, kuri pēc lietošanas jānoliek vietā [a) un b) apakšpunkts].

72. Austrijas tiesiskais regulējums uzliek darba ņēmējiem pienākumu atbilstoši viņu profesionālajai sagatavotībai un darba devēja instrukcijām pareizi lietot darba rīkus un individuālās aizsardzības līdzekļus, kas nodoti viņu rīcībā (*ASchG* un *B-BSG* 15. panta 2. punkts).

73. Komisija izsaka nožēlu, ka nepastāv regulējums attiecībā uz pareizu apiešanos ar "bīstamām vielām" un aizsardzības līdzekļu nolikšanu vietā, kas ir iemesls uzskatīt, ka Direktīvas transpozīcija ir nepilnīga.

74. Atbildētāja valsts uzsver, ka normas par [darba ņēmēju] aizsardzību saistībā ar bīstamo vielu lietošanu nav norādītas blakus normām par darba rīku lietošanu, bet ir paredzētas *ASchG* vienā sadaļā (IV sadaļa)⁴⁰, kā arī citos administratīvos regulējumos⁴¹ — apstākļi, kuru Komisija uzskatījusi par nepietiekamu, lai sniegtu darba ņēmējam skaidru informāciju par viņa pienākumiem.

75. No Tiesas judikatūras izriet, ka valsts likuma pieņemšana saistībā ar direktīvu nebūt nenozīmē, ka tā nosacījumi jāpārņem formāli un tekstuali likumdošanas vai regulējuma normās, bet, ka ir pietiekami to atspoguļot vispārējā juridiskā kontekstā, ja tas tik tiešām nodrošina pilnīgu direktīvas nosacījumu piemērošanu⁴².

40 — *ASchG* 40. un turpmākie panti.

41 — Iebildumu raksta 62. punktā Austrijas Republikas pārstāvji min attiecībā uz darba ņēmējiem *Verordnung über Grenzwerte für Arbeitsstoffe und krebserzeugende Arbeitsstoffe* (Noteikumi par vielu robežvērtībām un kancerogēnajām vielām), *Verordnung zum Schutz der Arbeitnehmer/innen gegen Gefährdung durch biologische Arbeitsstoffe* (Noteikumi par darba ņēmēju aizsardzību pret bioloģisko vielu bīstamo iedarbību) (*Verordnung biologische Arbeitsstoffe*), kā arī *Allgemeine Arbeitnehmerschutzverordnung* — *AVV* (Vispārīgi noteikumi par darba ņēmēju aizsardzību) 52. un turpmākie punkti; kas attiecas uz ierēdņiem, tiek citēts *BundesGrenzwertverordnung* (BGBl. II, 393/2002) un *Verordnung über den Schutz der Bundesbediensteten gegen Gefährdung durch biologische Arbeitsstoffe* (BGBl. II, 415/1999).

42 — 2000. gada 16. novembra spriedums lietā C-214/98 Komisija/Griekija (*Recueil*, I-9601. lpp., 49. punkts); 2000. gada 7. decembra spriedums lietā C-38/99 Komisija/Frāncija (*Recueil*, I-10941. lpp., 53. punkts) un iepriekš minētās lietas Komisija/Itālija 21. punkts.

76. Saskaņā ar šo judikatūru ir jāpārlicinās, vai Direktīvas 13. pantā ir paredzēts, lai tiktu vienlaicīgi norādīti iepriekš minēto risku avoti, un vai vajadzības gadījumā ar to tiek sasniegts iecerētais Direktīvas mērķis.

77. Pat ja šis jautājums nav izraisījis diskusijas, atšķirīga pieeja ir pamatota, ja mēs aplūkojam draudu galvenos iemeslus sagrupētus divās lielās grupās, kuru sakarā tiek veiktas paralēlas darbības, lai vispārējās drošības princips varētu īstenot visu savu profilaktisko efektivitāti⁴³. Pirmajā grupā iekļauti draudu iemesli, kuri rodas pašā darba vietā, piemēram, tie, kas izriet no ēku uzbūves, apstākļiem, kas saistīti ar darba vidi vai pakalpojumu organizēšanu; otrajā savukārt ir iekļauti tie, kas izriet no priekšmetiem, kuri darba ņēmējiem jālieto⁴⁴.

78. Pēdējā grupā sagrupēti divu veidu iemesli: no vienas puses, tie, kas rodas no mehāniskām ierīcēm, vai tie būtu darba rīki, ražošanas līdzekļi vai mašīnas, bet, no otras puses, tie, kas izriet no fizikālām, ķīmiskām vai bioloģiskām vielām.

43 — Lozano Lares, F., *op. cit.*, 74.–77. lpp.

44 — Abu šo savstarpēji interaktīvo grupu pastāvēšana tiek pārbaudīta Kopienas līmenī, kurā līdzās uz EKL 95. pantu balstītiem nosacījumiem, kas attiecas uz produktu tehnisku saskaņošanu, pastāv citi, uz kuriem attiecas EKL 95. pants un kuru mērķis ir vienādot darba apstākļus darba vietās.

79. Šo divu risku veidu nodalīšana izriet ne tikai no to rašanās cēloņa, bet arī no to atšķirīgās izcelsmes, no tiem piemērojamās individuālās profilakses metodēm, jo, lai kontrolētu aparatūras drošību, tiek izmantoti individuālās vai kolektīvās aizsardzības līdzekļi, savukārt, lai pārbaudītu saskarsmi ar bīstamajām vielām, tiek izmantoti industriālās higiēnas aizsargmehānismi.

80. Turpretī fakts, ka 13. panta 2. punktā darba rīku starpā ir minētas bīstamās vielas, nav šķērslis, lai valsts līmenī tiktu nodalītas atšķirības starp negadījumu cēloņiem, lai sasniegtu šī paša panta 1. punktā noteikto mērķi; tajā paredzēts, ka darba ņēmējiem ir pienākums rūpēties pašiem par sevi un attiecīgi par tiem pakļautām personām.

81. Komisija nav noteikusi, cik lielā apmērā Austrijas likumdošana ietekmē šo rezultātu, tā tikai apgalvo, ka, ja abi aspekti būtu bijuši minēti kopā, darba ņēmējiem būtu skaidrāks priekšstats par saviem pienākumiem, kas uzskatāms par vienkāršu minējumu, jo tajā nav ņemti vērā iebildumu rakstā norādītie valsts noteikumu nepietiekamības motīvi. Jāatgādina, ka, lai konstatētu Kopienas tiesību pārkāpumu, ir jākonstatē valsts pienākuma neizpilde, iesniedzot Tiesai tās pārbaudei nepieciešamos elementus tādā veidā, lai

nebūtu iespējams balstīties uz vienkāršiem pieņēmumiem⁴⁵.

ienesla dēļ Direktīva nodala abas šīs darbības, piešķirot tām vienlīdzīgu nozīmi, un tādējādi, ja valsts likumdošanā speciāli nav minēti abi šie aspekti, Direktīvas transpozīcija izrādās nepilnīga.

c) Par individuālās aizsardzības līdzekļiem

82. Austrija noraida vienu no argumentiem, ko Komisija izvirzījusi savas prasības pamatā attiecībā uz aizsardzības līdzekļu koplietošanu, uzskatot, ka higiēnas nolūkos tie ir paredzēti viena darba ņēmēja personīgai lietošanai; to nolikšana vietā nav vajadzīga, jo visi darba ņēmēji nevar tos izmantot.

83. Tomēr šis apgalvojums neattaisno īpašas norādes par individuālo aizsardzības līdzekļu nolikšanu vietā pēc izmantošanas neesamību Austrijas likumdošanā.

C — Noslēgums

85. Viss, ko es iepriekš biju izklāstījis, mani vieš pārliecību, ka, pirmkārt, atbildētāja valsts nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Direktīvas 18. pantu, un, otrkārt, nav pareizi transponējusi savās tiesībās šīs Direktīvas 2. panta 1. punktu, 7. panta 3. punktu, 8. panta 2. punktu, 11. panta 2. punkta c) un d) apakšpunktu un 13. panta 2. punkta b) apakšpunktu, bet nav pārkāpusi tā paša 13. panta 2. punkta a) apakšpunktu.

VI — Par tiesāšanās izdevumiem

84. Pareizai šo līdzekļu atrašanās vietai ir tikpat liela nozīme kā to pareizai izmantošanai, kas nav iespējams, ja nepieciešamības gadījumā tie neatrodas savā vietā, kas ir daudz svarīgāks apstāklis par iepriekš norādīto ar higiēnu saistīto iemeslu. Tieši šī

86. Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Saskaņā ar šī paša panta 3. punktu, ja abiem lietas dalībniekiem spriedums ir daļēji labvēlīgs, Tiesa var nolemt, ka tiesāšanās izdevumi ir jāsadala vai ka lietas dalībnieki katrs pats sedz savus tiesāšanās izdevumus.

45 — It īpaši 1982. gada 25. maija spriedums lietā 96/81 Komisija/Nīderlande (*Recueil*, 1791. lpp., 6. punkts); 2003. gada 26. jūnija spriedums lietā C-404/00 Komisija/Spānija (*Recueil*, I-6695. lpp., 26. punkts) un 2003. gada 6. novembra spriedums lietā C-434/01 Komisija/Apvienotā Karaliste (*Recueil*, I-13239. lpp., 21. punkts).

87. Ņemot vērā, ka gan Komisija, gan Austrijas Republika abas ir prasījušas, lai otram lietas dalībniekam tiktu piespriests atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, un ka es prasu apmierināt prasību pilnībā, attiecīgajai dalībvalstij jāsedz deviņas desmitdaļas no Kopienu iestādes tiesāšanās izdevumiem, kurai no savas puses jāsedz viena desmitdaļa no atbildētājas tiesāšanās izdevumiem.

VII — Secinājumi

88. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, es iesaku Tiesai:

- 1) atzīt, ka Austrijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar 18. pantu Padomes 1989. gada 12. jūnija Direktīvā 89/391/EKK par pasākumiem, kas ieviešami, lai uzlabotu darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību darbā, un ka tā nav pareizi transponējusi savās tiesībās šīs Direktīvas 2. panta 1. punktu, 7. panta 3. punktu, 8. panta 2. punktu, 11. panta 2. punkta c) un d) apakšpunktu un 13. panta 2. punkta b) apakšpunktu;
- 2) prasību pārējā daļā noraidīt;
- 3) piespriest Austrijas Republikai segt deviņas desmitdaļas no Eiropas Kopienu Komisijas tiesāšanās izdevumiem;
- 4) piespriest Eiropas Kopienu Komisijai segt vienu desmitdaļu no Austrijas Republikas tiesāšanās izdevumiem.